

Aan:Dhr. van den Dikkenberg Mw. de Haan Mw. de BoerIn afschrift aan:Provinciale Staten van Utrecht

BIJLAGEN	Geen	TELEFOONNUMMER	+31636233010
ONDERWERP	Beantwoording schriftelijke vragen ex. art. 47 betreffende pachtbeleid	E-MAILADRES	jan.dijkstra@provincie-utrecht.nl
DATUM	14-03-2023	DOMEIN/OPGAVE	LLO
DOCUMENTNUMMER	UTSP-195578703-94476	TEAM	GEB
CONTACTPERSOON	Jan Dijkstra		
PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk, Streck		

Geachte heer van den Dikkenberg, mevrouw de Haan en mevrouw de Boer,

Hierbij ontvangt u onze antwoorden op de vragen die u op 17 februari heeft gesteld.

Toelichting (vragenstellers):

Naar aanleiding van een bezoek aan een biologische agrariër stelde de SGP-fractie in het vragenhalfuur van 8 februari al mondelinge vragen over het pachtbeleid van de provincie. Samen met de PvdA-fractie en de ChristenUnie-fractie, die soortgelijke cases zijn tegengekomen, stellen wij aanvullend en verdiepend schriftelijke vragen.

1. Hoeveel ha landbouwgrond heeft de provincie Utrecht in eigendom?

Antwoord:

Per 1 januari 2023 heeft de provincie Utrecht 1083 ha landbouwgrond in eigendom.

1a. Heeft de provincie op perceel-niveau visie per perceel en doel van die grond vastgelegd? Zo ja, is die informatie beschikbaar en is die informatie ook beschikbaar en inzichtelijk voor inschrijvers voor de pachtgronden?

Antwoord:

Ja. Er wordt onderscheid gemaakt in 'natuurpacht' en 'gangbare' pacht. Voor inschrijvers wordt direct duidelijk, bij het opvragen van de percelen in het Pachtportaal, hoe de gronden verpacht worden. In 2023 hebben we 640 ha in natuurpacht uitgegeven, wat betekent dat 443 ha in 'gangbare' pacht is uitgegeven.

1b. Hoe moeten we de wijzigingen in toekenning en afwijzing waarvan we nu een aantal voorbeelden horen, duiden? Is er tussentijds iets aan de doelen van die gronden gewijzigd?

Antwoord:

In het kader van 'openbaar' en 'transparant', wat ook het zogenaamde Didam-arrest vereist (zowel voor verkoop, erfpacht en pacht) heeft de provincie ook de keuze gemaakt voor het Pachtportaal. Met dit portaal is het voor iedere agrariër direct duidelijk welke gronden de provincie in pacht uitgeeft en kunnen zij hierop, naar behoefte inschrijven. De criteria die de provincie dit jaar hanteert zijn 'afstand' en roulatie', zodat ook andere agrariërs in aanmerking komen voor het pachten van provinciale percelen.

Toelichting (vragenstellers):

De aangenomen motie 99A 'Gezonde landbouwbodem' uit 2018 geeft GS de opdracht om het provinciale pachtbeleid zodanig aan te passen dat de termijn van 1 jaar wordt losgelaten en waar mogelijk wordt gewerkt met een flexibele termijn, bijvoorbeeld van 6 jaar. In de praktijk blijkt er nu gewerkt te worden met geliberaliseerde pacht, maar dan nog wel met jaarcontracten die ieder jaar opnieuw worden afgesloten. Het omzetten van bijv. maïs- naar kruidenrijk grasland, duurt minstens twee jaar. Om die reden zijn jaarcontracten niet handig voor (biologische) boeren.

2a. Waarom wordt er gewerkt met geliberaliseerde pacht, maar wordt er elk jaar opnieuw een contract afgesloten, waarbij de Grondkamer wordt betrokken? Bij geliberaliseerde pacht kan een jaarcontract toch gewoon ieder jaar stilzwijgend worden verlengd?

Antwoord:

De provinciale eigendommen worden ingezet voor 'tijdelijk' beheer. De provincie koopt namelijk gronden aan met als doel om deze in te zetten voor doelrealisatie. De keuze voor geliberaliseerde pachtovereenkomsten voor telkens een jaar geeft de provincie de mogelijkheid om op korte termijn (maximaal 1 jaar) weer over de gronden te kunnen beschikken en deze in te zetten.

2b. Hoeveel werkkracht wordt jaarlijks besteed aan het afsluiten van deze contracten?

Antwoord:

De aanschaf van het Pachtportaal zal uiteindelijk leiden tot minder inzet van menskracht. Dit jaar hadden we echter toch te maken met opstartproblemen van het systeem waardoor op dit moment nog niet duidelijk is wat de tijdswinst zal zijn. Het recent afgeronde proces, de pachtovereenkomsten voor 2023 hebben een aantal medewerkers in verschillende rollen aan gewerkt. Het is niet mogelijk om de tijdsbesteding in uren uit te drukken.

2c. Hoeveel werkkracht wordt ingezet voor het onderhouden van het contact met contractanten en de controle van naleving van de voorschriften?

Antwoord:

Er is 1 medewerker die deeltijd belast is met de contacten in het veld met de pachters en het uitvoeren van de controles. En er is 1 medewerker die ook een aantal dagen per jaar controles uitvoert door de loop van het jaar.

2d. Wat zijn de kosten van het jaarlijks betrekken van de Grondkamer bij de nieuwe contracten?

Antwoord:

De grondkamerkosten bedroegen € 12.784 voor het jaar 2022.

2e. Hoe verhoudt dit beleid zich in uw ogen tot de aangenomen motie 99A 'Gezonde landbouwbodem' uit 2018?

Antwoord:

Zoals in het Statenvoorstel Grondnota 2020 reeds gesteld bij het afdoen van motie 99A is het houden van langjarig grondbezit geen doel van de provincie. Gronden worden aangekocht en ingezet voor het realiseren van de verschillende opgaven. Uitgangspunt hierbij is het snel kunnen beschikken over gronden, wat meerjarige geliberaliseerde pacht belemmert.

De motie beoogde om het verpachten van de provinciale eigendommen voor de periode van 1 jaar, los te laten en te werken aan een flexibele termijn, waarbij er jaarlijks een inventarisatie wordt gemaakt van de beschikbaarheid van de percelen en waarbij beoordeeld wordt of deze voor meerjarige pacht in aanmerking komen. Meerjarig kan 2- tot maximaal 6 jaar zijn. Deze twee uitgangspunten staan op gespannen voet met elkaar. Wij zullen het daarom in het komende pachtbeleid en het te evalueren grondbeleid nader uitwerken.

Toelichting (vragenstellers):

Bij de verpachting van grond is er sprake van een 'klantrelatie' tussen de pachter en de provincie. Dit vraagt onzes inziens om een andere benadering dan bij andere vastgoedtransacties, zoals aankoop en verkoop. De processen rondom pacht moeten dan ook ingericht worden vanuit partnerschap, en met het oog op de tevredenheid van de klant. Wij zijn van mening dat agrariërs ruim voor de jaargrens moeten weten waar ze aan toe zijn en welke gronden ze het komende jaar zullen pachten.

2f. Deelt u deze mening? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Wij delen uw mening. We bekijken of het mogelijk is om een 'jaarrond' systeem in te zetten voor de verpachting van de provinciale gronden. Dat wil zeggen dat we niet hoeven te wachten tot het systeem, nu nog 1x per jaar wordt opengesteld maar dat we ook gronden kunnen verpachten, die gedurende het jaar gekocht en geleverd worden aan de provincie.

De implementatie van het Pachtportaal heeft er voor gezorgd dat er vertraging ontstond bij de recente openstelling. In 2022 was de openstelling in november, maar vanaf dit jaar zal dat de periode augustus-september worden. We stellen de huidige pachters en degene die zich ingeschreven hebben in pachtportaal ook van deze (aangepaste) periode op de hoogte. Daarnaast zullen we dit ook via de website en in de media dit communiceren.

2g. Wanneer hebben agrariërs kunnen zien wat het resultaat was van hun inschrijvingen?

Antwoord:

Dit was op 17 januari 2023 in het Pachtportaal zichtbaar voor de inschrijvers.

2h. Op welke wijze geeft de provincie Utrecht vorm aan de klantrelatie - gezien de reacties van teleurgestelde boeren die gaan over bejegening.

Antwoord:

Er zijn een aantal belangstellenden, agrariërs die geen toewijzing hebben gekregen en die contact hebben opgenomen met de provincie. Onze beheerder heeft deze partijen persoonlijk te woord gestaan. In deze (telefoon)-gesprekken is uitleg gegeven waarom de betreffende partij de grond waar hij of zij op ingeschreven heeft, dit jaar niet toegewezen heeft gekregen. Tijdens deze gesprekken heeft onze beheerder niet altijd de teleurstelling kunnen wegnemen maar zijn deze gesprekken wel correct gevoerd.

2i. Klopt het dat zij hiervan geen apart bericht hebben gehad? Zo ja, waarom niet?

Antwoord:

In het Pachtportaal is zichtbaar wie er geen toewijzing heeft gekregen. Deze partijen krijgen nog persoonlijk bericht, nadat de procedure geheel is afgerond. De reden hiervoor is dat er pas sprake is van een overeenkomst, wanneer deze door beide partijen is getekend. Het komt soms voor dat een pachter die grond(en) heeft toegewezen gekregen, alsnog besluit om hiervan af te zien. Mocht dit voorkomen dan is de procedure nog niet afgerond en wordt het perceel alsnog toegekend aan een andere inschrijver. Het perce(e)l(en) worden dan toegewezen aan de volgende belangstellende(n) op de prioriteitenlijst.

2j. Klopt het dat belangstellenden tot 27 november de gelegenheid hadden om zich in te schrijven voor de pachtgronden? Waarom is voor deze datum gekozen? Is het daarna nog mogelijk om het proces zo in te richten dat belangstellenden voor de jaargrens weten waar ze aan toe zijn?

Antwoord:

Wij hebben het systeem opengesteld van 20 oktober 2022 tot en met 27 november 2022. De reden hiervoor was om voor de jaargrens het proces afgerond te kunnen hebben. De implementatie van het Pachtportaal heeft er ook voor gezorgd dat er vertraging ontstond bij de recente openstelling. In 2022 was de openstelling in november, maar vanaf dit jaar zal dat de periode augustus-september worden. We stellen de huidige pachters en degene die zich ingeschreven hebben in pachtportaal ook van deze (aangepaste) periode op de hoogte. Daarnaast zullen we dit ook via de website en in de media dit communiceren.

2k. Bent u het met ons eens dat de concrete toepassing van het pachtbeleid zo transparant mogelijk moet zijn?

Antwoord:

Wij onderschrijven dit helemaal vandaar dat wij ook de keuze hebben gemaakt voor het Pachtportaal.

2l. Transparantie is altijd nodig en noodzakelijk. Maar gezien de tijd van grote onzekerheid voor de agrarische sector, en gebrek aan vertrouwen in de politiek in zijn algemeenheid is duidelijke, tijdige en zorgvuldige communicatie van groot belang. Wat kan en wil de provincie op dit punt verbeteren?

Antwoord:

Met de implementatie van het Pachtportaal is de eerste stap van het transparant in beeld brengen van de provinciale, te verpachten percelen gezet. Er zal een update plaatsvinden van het pachtbeleid, waarin de uitgifte criteria ook worden opgenomen, wordt dit proces afgerond. Dit pachtbeleid zal vóór het zomerreces voorgelegd worden aan Provinciale Staten. Het streven is om dit tegelijkertijd met het GrondStrategiePlan (GSP) te doen.

Toelichting (vragenstellers):

Voor ons en voor agrariërs is het onduidelijk welke criteria worden gehanteerd bij het toewijzen van pachtgronden. De beantwoording in de Statenvergadering was voor ons nog niet overtuigend, omdat voor ons nog niet duidelijk is hoe de criteria van bijvoorbeeld nabijheid en roulatie tegen elkaar worden afgewogen.

3a. Wat zijn de precieze criteria die achter de toewijzing van percelen zitten en hoe worden deze tegen elkaar afgewogen?

Antwoord:

Op dit moment hanteert de provincie Utrecht twee criteria: 'afstand' en 'roulatie'. Het systeem, Pachtportaal brengt in beeld welke inschrijvers met hun hoofdvestiging het dichtst bij het te verpachten perceel liggen. Voor 'roulatie' wordt gekeken naar de afgelopen periode van verpachting. Het is de bedoeling dat percelen rouleren en niet ieder jaar aan dezelfde agrariër worden uitgegeven. Dit brengt immers als extra risico mee dat agrariërs de provinciale percelen als 'vast' onderdeel van hun bedrijfsvoering kunnen gaan zien.

Het criterium 'afstand' wordt als 1^e geselecteerd door het systeem en daarmee komen belangstellenden in 'volgorde' te staan. Daarna wordt gekeken naar het 'roulatie' criterium.

3b. Welke rol speelt de termijn dat een perceel al door geïnteresseerde wordt gepacht in deze afweging?

Antwoord:

Dit is een tweede afwegingsgrond. Het eerste criterium is 'afstand' en het tweede 'roulatie'.

3c. Is er tussentijds iets aan de (hantering van de) criteria gewijzigd, hoewel het pachtbeleid nog niet gewijzigd is?

Antwoord:

Met de invoer van het Pachtportaal wordt er meer gekeken naar het tweede criterium, te weten 'roulatie'. Dit laatste is naast het Didam-arrest ook ingegeven door het feit dat de provincie gronden aankoopt ten behoeve van doelrealisatie en niet de intentie heeft om gronden in eigendom te behouden. Door het meerdere jaren aan één pachter uit te geven bestaat de kans dat provinciale (verpachte) gronden een rol gaan spelen in de bedrijfsvoering van de agrariër.

3d. Welke rol spelen criteria als de nabijheid van een perceel en de manier van bedrijfsvoering, zoals biologisch of natuur-inclusief boeren, in deze afweging?

Antwoord:

Deze zijn niet meegewogen in deze toewijzingsronde. In het nieuw te ontwikkelen pachtbeleid zal dit criterium worden voorgelegd. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de certificaten op dit gebied, die in de markt worden gevoerd. Inschrijvers hebben de mogelijkheid gehad om deze certificaten al wel te uploaden, maar deze hebben dus nog geen rol gespeeld bij de toewijzing dit jaar.

3e. Boeren in een ganzenrustgebied hebben meer grond nodig voor dezelfde opbrengst. Wordt dit meegewogen bij de toewijzing?

Antwoord:

Dit wordt niet meegenomen in de toewijzing. Agrariers kunnen naast een tegemoetkoming in de faunaschade, nog een vergoeding ontvangen, wanneer hun percelen in een ganzenrust- en foerageergebied liggen.

3f. Waarom moeten agrariërs hun SKAL-certificaat aanleveren? Wordt dit meegewogen in de afweging?

Antwoord:

Het was al mogelijk om deze certificaten te uploaden. Deze zijn echter niet meegenomen in de toewijzing, het was geen criteria voor toewijzing dit jaar. Achteraf gezien was het een betere keuze geweest om deze optie uit te zetten bij het aanmelden.

3g. Binnen welke termijn worden afgewezen pachtkandidaten geïnformeerd?

Antwoord:

In het Pachtportaal is zichtbaar wie er geen toewijzing heeft gekregen. Deze inschrijvers krijgen ook, schriftelijk bericht nadat alle pachtcontracten zijn ondertekend en daarmee zijn afgesloten. Wij verwachten dit eind maart 2023 te kunnen doen.

De reden hiervoor is dat er pas sprake is van een overeenkomst, wanneer deze door beide partijen is getekend. Het komt soms voor dat een pachter die grond(en) heeft toegewezen gekregen, alsnog besluit om hiervan af te zien. Mocht dit voorkomen dan is de procedure nog niet afgerond en wordt het perceel alsnog toegekend aan een andere inschrijver. Het perceel(en) worden dan toegewezen aan de volgende belangstellende(n) op de prioriteitenlijst.

Toelichting (vragenstellers):

U geeft aan het pachtbeleid aan de Staten te willen voorleggen. Wij hebben daarover de volgende vragen:

4a. Waar kunnen wij het huidige pachtbeleid vinden en door wie is dat vastgesteld?

Antwoord:

Er is door Provinciale Staten geen huidig pachtbeleid vastgesteld.

4b. Wanneer kunnen wij het nieuwe pachtbeleid tegemoet zien?

Antwoord:

Voor het zomerreces zal het nieuwe pachtbeleid aan u worden toegezonden. Het streven is om dit tegelijkertijd voor te leggen met het GrondStrategiePlan (GSP).

Toelichting (vragenstellers):

Gezien de reacties die wij tot nog toe hebben gekregen, zien wij het risico dat de boeren die wij bezocht hebben niet toevallig met hetzelfde probleem te maken hebben, maar dat dit misschien wel op grotere schaal het geval is.

5a. Hoeveel reacties zijn er tot nu toe binnen gekomen? Wijkt dit af van voorgaande jaren?

Antwoord:

Onze beheerder heeft tot op heden ongeveer 10 telefonische reacties ontvangen. Dit wijkt niet af van voorgaande jaren.

5b. Kunt u ons de komende tijd op de hoogte houden van de strekking van de reacties die binnenkomen bij de provincie en kunnen wij tegen de zomer een evaluatie tegemoet zien van het eerste jaar werken met Pachtportaal?

Antwoord:

De evaluatie van het gebruik van het Pachtportaal zullen wij meenemen in het Statenvoorstel pachtbeleid 2023.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen